

"גרש האמה הזאת ואת בנה"

בראשית כא' – "ותרא שרה את בן הגר המצרית אשר ילדה לאברהם מצחק. ותאמר לאברהם גרש האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק. וירע הדבר מאד בעיני אברהם על אודת בנו. ויאמר א-לקים אל אברהם אל ירע בעיניך על הנער ועל אמתך כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקלה כי ביצחק יקרא לך זרע. וגם את בן האמה לגויי אשימנו כי זרעך הוא".

רש"י – מצחק - לשון עבודה זרה, כמו שנאמר (שמות לב) "ויקומו לצחק". דבר אחר לשון גילוי עריות, כמה דתימא (להלן לט) "לצחק ב". דבר אחר לשון רציחה כמו (ש"ב ב) "יקומו נא הנערים וישחקו לפנינו וגו'". עם בני - מתשובת שרה כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני אתה למד שהיה מריב עם יצחק על הירושה ואומר אני בכור ונוטל פי שנים, ויוצאים בשדה ונוטל קשתו ויורה בו חצים, כדאת אמר (משלי כו) "כמתלהלה היורה זקים וגו' ואמר הלא משחק אני".

ספורנו – מלעיג על המשתה שנעשה בבית אברהם, באמרו שנתעברה מאבימלך..

משלי כו' – "כמתלהלה היורה זיקים חצים ומות. כן איש רמה את רעהו ואמר הלא משחק אני". **מצודת דוד –** כמו המתייגע לזרוק ניצוצים של אש הנכבים טרם יבואו אל מי שזרקם ולא יזיקו אותו הנה עכ"ז לא יגע לריק כי כוונתו לאמן ידו לזרוק בו חצים ודברים הממיתים. **מלבי"ם –** כמתלהלה, כמהתל בחברו, ותחלה מורה זקים של אש ששורפים הבגדים, ואחר כך חצים שעושים פצעים, ואחר כך חצים משוחים בסם המות שממיתים.

שיחות הרצי"ה דברים עמ' 232 – (מצחק – ע"ז). שו"ת "פרח מטה אהרן" (א' [=אחד]) הפוסקים המובהקים) סי' פ"ו.. דכתב הריטב"א בתשובה, הביאה הרב מהר"ד אבו זימרא סימן צ"ב וז"ל: הוי יודע, שאמונת הישמעאלים, אע"פ שהם מיחידים, עבודת אלילים גמורה חשיבא ליהרג ואל ימיר, שהרי המודה באמונתם כופר בתורת משה שאינה אמת כמות שהיא בידינו.

בראשית טז' – "ויאמר לה מלאך ד' הנך הרה וילדת בן וקראת שמו ישמעאל כי שמע ד' אל עניך. והוא יהיה פרא אדם ידו בכל ויד כל בו ועל פני כל אחיו ישכן".

רש"י – אוהב מדברות לצוד חיות. **הנצי"ב – העמק דבר –** אם נפרש שהוא גדל במדבר פראי כפירש"י, היה ראוי לומר אדם פרא, שיהא משמעו אדם אוהב להיות במדבר כפרא. אבל פרא אדם משמעו שהוא מפריא את כל אדם בלי דעת דרך ארץ וחשיבות אנשים, אלא הכל הפקר ופראי אצלו.

בראשית כה' – "ויגוע וימת אברהם בשיבה טובה.. ויקברו אתו יצחק וישמעאל בניו אל מערת המכפלה". **רש"י –** יצחק וישמעאל - מכאן שעשה ישמעאל תשובה והוליק את יצחק לפניו, והיא שיבה טובה שנאמר באברהם.

אגרות הראי"ה א' אגרת קיב' – ואהבת אחים של עשו ויעקב, של יצחק וישמעאל, תעלה על כל אותן המהומות, שהרשעה הנכרכת בטומאת הגויה גררה אותן, תתגבר עליהן ותהפכן לאור ולחסד עולם.

הרב מרדכי אליהו זצ"ל – הערבים שבארצנו אינם ישמעאל אלא תערובת של עמים ויש ביניהם עמלקים. אשר על כן גרועים הם מפרא אדם.

רמב"ם הלכות מלכים פ"ט הי"ד - ומפני זה נתחייבו כל בעלי שכם הריגה, שהרי שכם גזל והם ראו וידעו ולא דנוהו.

הרב מרדכי אליהו זצ"ל - מכתב לרוה"מ תשס"ז - דוד המלך אומר: "ארדוף אויבי ואשיגם ולא אשוב עד כלותם". דבריו הם הדרכה לכל מנהיגי ישראל שאין להשתמש במידת הרחמים כלפי אנשים היורים על אזרחים שלווים מתוך בתי מגורים. אי אפשר שתושבי שדרות יהיו בסכנת חיים מתמדת, ואנחנו נימנע מפגיעה במחבלים המסתתרים בין אזרחים.. גם האזרחים שהם יורים מתוכם אינם נקיים מעוון. כותב הרמב"ם בהלכות מלכים "ומפני זה נתחייבו כל בעלי שכם הריגה".. לימדנו הרמב"ם כי תושבים שמחפיים על רוצחים אינם נקיים מעוון. גם הם שותפים לפשע.. אסור לנו לסכן את חייו אפילו של אזרח או חייל אחד בגלל חשש מפגיעה באזרחים אלו התומכים בטרור. בוודאי יבואו ימים שיבקשו עליהם ויבטיחו בשמם כל מיני הבטחות. אסור לנו לסמוך על הבטחתם לסכן חיים של אדם אחד. אנשים אלו מפירים כל מה שהם מבטיחים לאחיהם עצמם ובשרם. ובוודאי אינם חושבים לקיים את מה שהם מתחייבים לנו. כבר אלפי שנים אנו אומרים בכל ליל סדר. "שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם". גם בדורנו אנו אומרים זאת על אנשי החמאס, שהם אומרים שהעיר שדרות היא רק תחילת מעשיהם ותכליתם לשבור את רוחנו וערינו, אחת אחרי השנייה.

מלאכים כבני אדם עמ' 155 - מפני מה הענישה התורה את הגנב רק בתשלומי כפל, בעוד שכל החוקים האנושיים מחמירים יותר בעונשו? הטעם לכך, כי גנב, שעה שהוא הולך לגנוב, הוא מסכן את עצמו בסכנת הריגה. הוא יודע שאם יתפסוהו במחתרת, עלולים להרגו. אך אין זה מרתיעו, ולכן אם יוטל עליו עונש מסוג זה - לא ירתיעו הדבר מלגנוב שנית. אולם עונש כספי, סיכון כספי - הוא סיכון ממשי אצלו, שהרי זה הפסד מטרות. ולכן, מה שחורה לי הוא לא בכך שאת הפורעים הערבים פוטרים בעונש קל, אלא בכך שהם מפיקים רווח פוליטי ממעשיהם. ולכן, לדעתי, אדרבה, העונש היחידי שיכול להרתיעם הוא הפסד פוליטי, שבכך יש משום הפסד ממשי למטרתם.(תשובת הרב קוק לנציב הבריטי הרברט סמואל אחרי מאורעות תרפ"ט)

אסתר ט' - "אשר שברו איבי היהודים לשלוט בהם ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשנאיהם.. ויכו היהודים בכל איביהם מכת חרב והרג ואבדן.. והחדש אשר נהפך להם מיגון לשמחה.. לעשות אותם ימי משתה ושמחה".

שיחות הרצי"ה במדבר 197 - יש אצל חז"ל ציור איך נראה היכלו של המשיח, ובסופו מופיעה הערה מיוחדת: תלוי שם מין פתק, מין הכרזה שבו רשומה התכנית, הפרוגרמה וההגדרה של היכל המשיח: מי שלא יכול להפוך חשוכא לנהורא, - חושך לאור, מרירא למתיקא, רע לטוב, מי שלא הגיע למדרגה זו ומי שאין לו גבורה זו, לא יכנס כאן.

ישעיהו נ"י - מי בכם ירא ד' שמע בקול עבדו אשר הלך חשכים ואין נגה לו יבטח בשם ד' וישען באלוקיו. **רש"י -** אשר הלך חשכים - אפי' צרה באה עליו יבטח בשם ה' כי הוא יצילהו. **מלבי"ם -** יען שהדור ההוא לא היו מאמינים בדברי הנביא ובאו כנגדו בטענות וזכוכים.. **ישעיהו נא' א' -** שמעו אלי רדפי צדק מבקשי ד' הביטו אל צור חצבתם ואל מקבת בור נקרתם. הביטו אל אברהם אביכם ואל שרה תחוללכם כי אחד קראתיו ואברכהו וארבהו. **רד"ק -** פי' אאז"ל בעבור כי בזמן שנאשו שניהם מהיות להם בן לעת זקנתם אז פקדתי ונתתי להם בן, כן ישראל אחר שיארך גלותם מאד עד שיהיו נואשים מן הגאולה אז יפקדם האל ויוציאם מן הגלות. **מלבי"ם -** הביטו אל אברהם אביכם. כמו שהוא היה יחיד ועמד נגד תועים רבים כן תהיו אתם.. הביטו אל שרה תחוללכם. כי שרה היתה ראויה להיות עקרה בטבעה וילדה בנים נגד הטבע, כן אתם הגם שמצד הטבע א"א שתשיבו העכו"ם אל האמונה, יהיה זה כנגד הטבע.